

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Koltay Krisztina ügyvéd (.....) által képviselt, felperes neve (.....) felperesnek - a másodfokú eljárás során dr. Bajnáczi Éva ügyvéd (.....) által képviselt, alperes neve (alperes címe) alperes ellen - jogdíj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2008. január 23. napján kelt, 8.P.23.762/2007/3. sorszámú ítélete ellen az alperes részéről 4. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés tárgyában meghozta a következő

í t é l e t e t

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és a kamatfizetés kezdő időpontját 2007. július 1. napjában határozza meg, egyebekben helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 10.000 (Tízezer) Ft másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 135.270 Ft jogdíjat, és az összeg után 2006. január 1. napjától a kifizetésig terjedő időre járó mindenkori törvényes mértékű kamatot és 10.000 Ft perköltséget, valamint az államnak külön felhívásra 8.200 Ft illetéket.

Az elsőfokú bíróság az ítélet indokolásában megállapította, hogy az alperes a szám alatti Papírüzletében lévő fénymásoló gép magáncélú másolásra alkalmas, amelynek üzemeltetését az alperes maga sem vitatta. Nem fogadta el az alperesnek azt a védekezését, hogy szerzői művek fénymásolását soha nem végezték. Rámutatott arra, hogy a jogszabály a magáncélú másolásra alkalmas készülékek üzemeltetése után a jogdíj fizetési kötelezettséget éppen a tömeges magáncélú másolás lehetőségére figyelemmel írja elő. Ezért függetlenül attól, hogy a készüléken milyen jellegű iratok másolása történik, a magáncélú másolásra

alkalmas készülék után a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) 21. §-a alapján kötelezte az alperest a Magyar Közlönyben közzétett felperesi díjközlemény alapján számított összegű reprográfiai jogdíj megfizetésére.

Kötelezte továbbá az alperest a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerint késedelmi kamat, a pernyertes felperesnek a Pp. 78. § (1) bekezdése szerinti perköltsége, valamint a le nem rótt kereseti illeték megfizetésére.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes fellebbezett, annak megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását kérte.

Továbbra sem vitatta, hogy a papír-írószer boltjában lakossági fénymásoló szolgáltatást is végzett, de előadása szerint arról nem volt tudomása, hogy el nem végzett tevékenység után is jogdíjat kell fizetnie. Álláspontja szerint pusztán a jogsértés lehetősége miatt a jogkövetkezmények alkalmazása, illetve az erről rendelkező jogszabály tisztességtelen.

Kérte annak megfontolását, hogy ez a szabályozás nem ütközik-e felperes részéről a Ptk. 5. § (2) bekezdése szerinti joggal való visszaélés tilalmába, mivel a jogdíj a szerzőket csak abban az esetben illeti meg, ha műveiket reprográfiával többszörözték, ami jelen esetben nem történt meg.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Kifejtette, hogy az Szt. szerint a szerzői mű felhasználásának engedélyhez kötését előíró általános szabály alóli kivétel a művek magáncélú reprográfiai többszörözése, amelyhez nem kell a szerzőktől engedélyt kérni. Ugyanakkor a tömegessé váló magáncélú másolások miatt a szerzőket és kiadókat ért jövedelem kiesés kompenzációjaként került sor a reprográfiai jogdíjfizetési kötelezettség szabályozására az uniós jogszabályokkal összhangban. Ezt attól függetlenül meg kell fizetni az üzemeltetőknek, hogy többszöröznek-e szerzői jogi védelem alatt álló művet. A felperesi szövetség pedig csupán a jogosultakat megillető jogdíj beszedésére jött létre, a jogszabályt nem ő alkotta, így a joggal való visszaélés az ő vonatkozásában szóba sem jöhet.

Az alperes fellebbezése kis részben, az alábbiak szerint alapos.

A felperes keresetében a követelt jogdíj után 2007. július 1. napjától kezdődően kérte a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamatot. Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresettől eltérően 2006. január 1-től állapította meg az alperes kamatfizetési kötelezettségét, amellyel a kereseti kérelem korlátain a Pp. 215. §-ába ütközően túlterjeszkedett. A Pp. 215. §-a szerint a döntés nem terjedhet túl a kereseti kérelmen, ez a szabály a főkövetelés járulékaire (kamat, költség, stb.) is kiterjed. Ezt az eljárási szabálysértést az alperes teljes ítéleti rendelkezést támadó fellebbezése folytán a másodfokú bíróság orvosolta és az ítélet részbeni megváltoztatásával a kamatfizetés kezdődő időpontját a kereseti kérelemhez igazodóan 2007. július 1. napjában határozta meg.

Egyebekben a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletével egyetértett. Helytállóan állapította meg, hogy a reprográfiára szolgáló készüléket ellenérték fejében üzemeltető alperes jogdíj fizetésére köteles az Szjt. 21. § (1) bekezdése alapján.

A fellebbezésre tekintettel a másodfokú bíróság a következőkre mutat rá.

A szerzői művek magáncélú másolása természetes személyek részéről az Szjt. 35. § (1) bekezdése értelmében, az ott foglalt feltételekkel és kivételekkel szabad felhasználásnak minősül, tehát a felhasználó nem köteles engedélyt kérni a szerzőtől - holott az Szjt. 18. §-a szerint a többszörözés és annak engedélyezése a szerző kizárólagos joga - és az ilyen felhasználás díjtalan. Az Szjt. 33. § (2) szerint azonban csak akkor megengedett és díjtalan a szabad felhasználás, ha nem sérelmes a mű rendes felhasználására és nem károsítja indokolatlanul a szerzők jogos érdekeit.

A műszaki fejlődés révén azonban a magáncélú másolás olyan méreteket öltött és oly mértékben elterjedt, amely bizonyíthatóan csökkenti a hang- és képfelvételek, valamint a papíralapon többszörözhető művek, könyvek, folyóiratok eladhatóságát, ami jövedelem kiesést, azaz károsodást jelent a szerzői jogosultaknak. Ezért került bevezetésre az Szjt. 20. §-ában szabályozott ún. üres-kazetta jogdíj és az Szjt. 21. §-a szerinti reprográfiai jogdíj intézménye. Ezekben az esetekben a magáncélú másolásra tekintettel a törvény megadja az engedélyt a többszörözésre, de ahhoz díjfizetést - mintegy átalánykompenzációt - ír elő. Az alperesi fellebbezésben hivatkozott jogsértés vagy a jogsértés lehetősége e körben tehát nem merül fel, mivel a többszörözés a törvény alapján engedélyezett, de a felhasználásért díjfizetést rendel el a jogszabály. A jogdíjat a tényleges felhasználástól függetlenül, a felhasználás lehetőségének a megteremtésére tekintettel kell fizetni.

A fenti okokból rendelkezik a reprográfiai jogdíjról az Szjt. 21. §-a akként, hogy az olyan művek szerzőit, valamint az olyan műveket könyvként, kottaként vagy folyóiratban kiadókat, amelyeket fénymásolással vagy más hasonló módon, papíron vagy más hasonló hordozón (a továbbiakban együtt: reprografiával) többszöröznek, a magáncélú másolásra tekintettel megfelelő díjazás illeti meg. A díjat a reprográfiára szolgáló készülék gyártójának, külföldön gyártott készülék esetében pedig a jogszabály szerint vám fizetésére kötelezett személynek kell a 20. § (2) bekezdésében meghatározott határidőn belül megfizetnie. E díjon felül a reprográfiára szolgáló készüléket ellenérték fejében üzemeltető is köteles díjat fizetni. Mindkét díjat a közös jogkezelő szervezetnek kell befizetni.

Ennél fogva az elsőfokú bíróság helyesen marasztalta a 2006. január 1. és 2007. június 30. közötti időszakra vonatkozó reprográfiai jogdíj megfizetésére az alperest, mivel ellenérték fejében üzemeltette az üzletében a reprográfiára szolgáló fénymásoló készülékét.

Az alperes további fellebbezési érvei kapcsán rámutat a másodfokú bíróság arra, hogy az un. üres-kazetta jogdíjra vonatkozó jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára 240/B/1993. AB számon alkotmánybíróági eljárás volt folyamatban, de a szabály alkotmányellenessége nem került megállapításra, továbbá a fenti rendelkezés teljes mértékben harmonizál az európai és uniós szabályokkal, a Berni Egyezmény, a Római Egyezmény, a TRIPS Egyezmény és az ún. Infosoc Irányelv rendelkezéseivel.

Alaptalanul hivatkozott az alperes arra is, hogy a felperes magatartása a Ptk. 5. § (2) bekezdése szerinti joggal való visszaélésnek minősül. Helytállóan érvelt a felperes azzal, hogy részéről az igényérvényesítés nem visszaélésszerű, jogszabályi előírás (Sztj. 85. § (1) bek.) alapján tesz eleget a jogdíj beszédési kötelezettségének.

A kifejtettekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben, a kamat kezdőidőpontjának megállapítása tekintetében megváltoztatta, egyebekben helybenhagyta.

A Pp. 81. § (1) bekezdés alapján kötelezte az alperest a felperes másodfokú perköltségének viselésére, amelynek az ügyvédi munkadíjból álló összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdései alapján - a felperesi képviselő nyilatkozatának hiányában általános forgalmi adó hozzászámítása nélkül - állapította meg.

Budapest, 2008. június 24.

. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

. Kovács Zsuzsanna s.k.
s.k.
előadó bíró

Dr. Lukács Zsuzsanna
bíró

A kiadmány hitelül:
bíróági ügyintéző